

özelleştirme, ihale, geçici teminatın irat kaydı şartname düzenlemeleri bir arada değerlendirildiğinde, özelleştirme işlemine konu taşınmazlar için ihalenin yapıldığı tarih ile davacının sözleşmeyi imzalaması için davet edildiği tarih arasında ekonomik şartlar bakımından farklılıklar bulunduğu, dolar kurunda yükseliş meydana geldiği görülmekle birlikte, davacının ihale şartnamesinin düzenlemelerini kabul ederek, ABD Doları bazında oluşabilecek ekonomik verilerin her zaman

değişebileceği riskini göze alarak, ihalede dolar bazında teklif sunduğu ve teklifi ile bağlı olduğu dikkate alındığında, üçüncü sırada en yüksek teklifi veren ve basiretli bir tacir gibi davranma yükümlülüğü bulunan davacının geçici teminatının iadesi istemiyle yaptığı başvurunun zımnen reddine ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Danıştay 13. Daire Başkanlığı
2017/879 K.

2015/2180 E. ,

özelleştirme, ihale, geçici teminatın irat kaydı

“İçtihat Metni”

T.C.

D A N I Ş T A Y

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2015/2180

Karar No : 2017/879

Davacı : ...

Davalı : ...

Vekili : ...

Davanın Özeti : Sümer Holding Anonim Şirketi'ne ait Adıyaman ilinde bulunan taşınmazların 4046 sayılı Kanun hükümleri kapsamında "satış" yöntemiyle özelleştirilmesine ilişkin ihaleye katılan ve ihalede en yüksek üçüncü teklifi veren davacının, dolar kurundaki yükseliş nedeniyle sözleşme imzalamayacağı gerekçesiyle yatırılan geçici teminatın iadesi istemine ilişkin 23.02.2009 tarihli başvurusunun cevap verilmemek suretiyle reddine ilişkin davalı idare işleminin; ekonomik kriz ve dolardaki yükseliş nedeniyle sözleşme imzalamanın imkânsız hâle geldiği, davalı idare tarafından oldukça uzun bir süre teklifiyle bağlı kalmaya zorlandığı, teminatın gelir kaydedilmesine ilişkin şartların oluşmadığı, ihalenin yok hükmünde olduğu ileri sürülerek iptali ile yatırmış olduğu geçici teminatın yasal faiziyle birlikte ödenmesi istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Basiretli tacir olan davacının, ihale şartlarını bütünüyle tetkik edip kabul ettiğini belirterek imzalamış olduğu ihale şartnamesine göre gerçekleştirilen dava konusu işlemde hukuka aykırılık

bulunmadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi ... Düşüncesi : Davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı ... Düşüncesi : Dava, Sümer Holding A.Ş.'ye ait Adıyaman İlinde bulunan taşınmazların 4046 sayılı Kanun hükümleri kapsamında "satış" yöntemiyle özelleştirilmesine ilişkin ihaleye katılan ve ihalede en yüksek üçüncü teklifi veren davacının, dolar kurundaki yükseliş nedeniyle sözleşme imzalamayacağı, yatırılan geçici teminatın iadesi istemine ilişkin 23.02.2009 tarihli başvurusunun cevap verilmemek suretiyle reddine ilişkin davalı idare işleminin iptali ile yatırmış olduğu geçici teminatın yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılmıştır.

4046 sayılı Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 37. maddesinin (b) bendinde; bu Kanun hükümleri gereğince yapılacak uygulamalar ile ihale usullerine ilişkin esasların, idarece çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği kurala bağlanmış, bu maddeye dayanılarak çıkarılan Özelleştirme Uygulamalarında Değer Tespiti ve İhale Yönetmeliği'nin 19. maddesinde; "İhale sonuçlarının onaylanmasından sonra idare tarafından süre belirtilmek suretiyle sözleşme imzalanması hususunda ihale üzerinde kalan teklif sahibine yazılı bildirimde bulunulur. İdarece uygun görülmesi halinde bir defaya mahsus olmak üzere ek süre verilebilir. İdareden kaynaklanan sebeplerle, verilen süre içerisinde sözleşmenin imzalanamaması durumunda, birden fazla ek süre verilebilir.

İdarece verilen süre içerisinde ihale üzerinde kalan tarafından istenilen teminatın verilmemesi, diğer yükümlülüklerin yerine getirilmemesi ve sözleşme imzalanmaması halinde alınan teminatlar İdare lehine irat kaydedilir ve kararda yer alması halinde diğer teklif sahiplerine sırası ile

aynı usul uygulanır.” hükmüne yer verilmiştir.

Sümer Holding A.Ş.’ye ait Adıyaman İlinde bulunan taşınmazların 4046 sayılı Kanun hükümleri kapsamında “satış” yöntemiyle özelleştirilmesine ilişkin İhale Şartnamesinin 10. maddesinde; “...Kurul Kararı’nda satışın kendisine yapılmasına karar verilen teklif sahibinin idare tarafından verilecek süre içerisinde; satış bedelinin tamamını yatırmaması veya vadeli olması halinde peşinatı yatırmaması veya vadeye bağlanan kısımlar için kesin teminatı vermemesi veya Varlık Satış Sözleşmesini imzalamaktan imtina etmesi veya diğer yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde geçici teminatları irat kaydedilir. Bu durumda, Kurul Kararı’nda yer alması halinde diğer teklif sahiplerine sırası ile çağrıda bulunularak aynı usul ve şartlar uygulanır.” kuralına, 13. maddesinde “Teklifler ABD Doları olarak alınacak ve ihale ABD Doları üzerinden sonuçlandırılacaktır...”, 15. maddesinde de; “...Komisyon tarafından ihale sonucunda verilen nihai karar, Kurul’un onayına sunulacak olup, Varlık Satış Sözleşmesinin imzalanması Kurul’un vereceği karara bağlı olacaktır...” düzenlemesine yer verilmiştir.

Olayda, Sümer Holding A.Ş.’ye ait Adıyaman İlinde bulunan taşınmazların 4046 sayılı Kanun hükümleri kapsamında “satış” yöntemiyle özelleştirilmesi ihalesi sonucunda 24.07.2008 tarihinde yapılan ihaleye 22 isteklinin teklif verdiği, 24.07.2008 tarihli ihale komisyonu kararıyla en yüksek teklifi veren 6 teklif sahibinin tekliflerinin kabulüne ilişkin Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararının alındığı, bu kararda sözleşmenin imzalanması için davet edilecek teklif sahiplerinin, en yüksek teklifi veren itibarıyla sıralandığı, davacının üçüncü sırada en yüksek teklifi veren olarak belirlendiği, ilk iki sırada en yüksek teklifi veren alıcılarla sözleşme imzalanamaması üzerine 02.02.2009 tarihli davalı idare işlemi ile davacının sözleşme imzalamaya davet edildiği, bu süreçte davacının, değişen ekonomik koşullar dikkate alınarak sözleşmenin döviz kurundaki artış nedeniyle

yeniden uyarlanması gerektiği, aksi halde ihale sürecinin sonlandırılması ve anılan ihale nedeniyle sunmuş oldukları geçici teminat mektubunun iadesi yolundaki 23.02.2009 günlü başvurusunun idarece zımnen reddedildiği, davalı idare tarafından da verilen süre içinde sözleşme imzalanmadığı gerekçesiyle 12.03.2009 tarih ve 703 sayılı işlemle davacı şirketin sunmuş olduğu 50.000 ABD Doları tutarındaki geçici teminatın irat kaydedildiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri çerçevesinde uyuşmazlık irdelendiğinde; özelleştirme işlemine konu taşınmazlar için ihalenin yapıldığı tarihteki ekonomik koşullar ile geçici teminatın irat kaydedildiği tarihteki ekonomik koşullar arasında farklılıklar bulunduğu kabul edilmekle birlikte, davacının İhale Şartnamesinin yukarıda yer verilen hükümlerini kabul ederek, ABD Dolar bazında oluşabilecek ekonomik verilerin her zaman değişebileceği riskini göze alarak, ABD Doları bedelle yapılan ihalede Dolar bazında teklifte bulunmuş olması dikkate alındığında, ihale şartnamesinde yer alan hükümleri kabul eden ve üçüncü sırada en yüksek teklifi veren davacının verilen süre içerisinde sözleşmeyi imzalamaması nedeniyle geçici teminatının irat kaydedilmesine ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Dava, Sümer Holding Anonim Şirketi'ne ait Adıyaman ilinde bulunan taşınmazların 4046 sayılı Kanun hükümleri kapsamında "satış" yöntemiyle özelleştirilmesine ilişkin ihaleye katılan ve ihalede en yüksek üçüncü teklifi veren davacının, dolar

kurundaki yükseliş nedeniyle sözleşme imzalamayacağını belirterek yatırdığı geçici teminatın iadesi istemine ilişkin 23.02.2009 tarihli başvurusunun cevap verilmemek suretiyle reddine ilişkin davalı idare işleminin iptali ile yatırılan geçici teminatın yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılmıştır.

4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'un 37. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde, bu Kanun hükümleri gereğince yapılacak uygulamalar ile ihale usullerine ilişkin esasların, idarece çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği kurala bağlanmış; bu maddeye dayanılarak çıkarılan Özelleştirme Uygulamalarında Değer Tespiti ve İhale Yönetmeliği'nin 19. maddesinde, ihale sonuçlarının onaylanmasından sonra idare tarafından süre belirtilmek suretiyle sözleşme imzalanması hususunda ihale üzerinde kalan teklif sahibine yazılı bildirimde bulunulacağı, idarece uygun görülmesi hâlinde bir defaya mahsus olmak üzere ek süre verilebileceği, idareden kaynaklanan sebeplerle, verilen süre içerisinde sözleşmenin imzalanamaması durumunda birden fazla ek süre verilebileceği, idarece verilen süre içerisinde ihale üzerinde kalan tarafından istenilen teminatın verilmemesi, diğer yükümlülüklerin yerine getirilmemesi ve sözleşme imzalanmaması hâlinde alınan teminatların idare lehine irat kaydedileceği ve kararda yer alması hâlinde diğer teklif sahiplerine sırası ile aynı usulün uygulanacağı belirtilmiştir.

Dava konusu özelleştirme ihalesine ait ihale şartnamesinin 10. maddesinde, "... Kurul Kararı'nda satışın kendisine yapılmasına karar verilen teklif sahibinin idare tarafından verilecek süre içerisinde; satış bedelinin tamamını yatırmaması veya vadeli olması hâlinde peşinatı yatırmaması veya vadeye bağlanan kısımlar için kesin teminatı vermemesi veya Varlık Satış Sözleşmesini imzalamaktan imtina etmesi veya diğer yükümlülüklerini yerine getirmemesi hâlinde geçici teminatları irat kaydedilir. Bu durumda, Kurul Kararı'nda yer alması

hâlinde diğer teklif sahiplerine sırası ile çağrıda bulunularak aynı usul ve şartlar uygulanır.”; 13. maddesinde, “Teklifler ABD Doları olarak alınacak ve ihale ABD Doları üzerinden sonuçlandırılacaktır...”; 15. maddesinde, “... Komisyon tarafından ihale sonucunda verilen nihai karar, Kurul’un onayına sunulacak olup, Varlık Satış Sözleşmesinin imzalanması Kurul’un vereceği karara bağlı olacaktır...”; 18. maddesinde, “...c) İşbu İhale Şartları Belgesinde belirtilen hususlar, nihai pazarlık görüşmelerine katılmak için temel esaslar olarak belirlenmiştir. Bu temel esasları kabul etmeyen teklif sahiplerinin teklifleri değerlendirmeye alınmayacak ve satış bedeli dışında belirlenen temel esaslar pazarlık konusu yapılmayacak, bu temel esaslar tüm teklif sahiplerine eşit seviyede uygulanacak, teklif sahiplerinin satış bedeli dışındaki temel esasları değiştirme yönündeki öneri ve teklifleri değerlendirmeye alınmayacaktır. ... f) İdare ihale işlemlerini 4046 sayılı Kanun çerçevesinde yürütmektedir. Özelleştirme işlemleri 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa tabi olmayıp idare ihaleyi yapıp yapmamakta, dilediğine yapmakta ve teklif süresini uzatmakta serbesttir.” açıklamaları yer almıştır.

Dosyanın incelenmesinden, Sümer Holding Anonim Şirketine ait Adıyaman ilinde bulunan taşınmazların 4046 sayılı Kanun hükümleri kapsamında “satış” yöntemiyle özelleştirilmesine ilişkin ihale ilanının 06.06.2008 tarihinde yapıldığı, 24.07.2008 tarihinde pazarlık usulü ile gerçekleştirilen ihaleye 22 isteklinin teklif verdiği, 24.07.2008 tarihli ihale komisyonu kararıyla en yüksek teklifi veren 6 teklif sahibinin tekliflerinin kabulüne ilişkin Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararının alındığı, bu kararda sözleşmenin imzalanması için davet edilecek teklif sahiplerinin, en yüksek teklifi verenden itibaren sıralandığı, davacının üçüncü sırada en yüksek teklifi veren olarak belirlendiği, ilk iki sırada en yüksek teklifi veren isteklilerle sözleşme imzalanamaması üzerine 02.02.2009 tarihli davalı idare işlemi ile davacının sözleşme imzalamaya davet edildiği, bu süreçte davacının, değişen

ekonomik koşullar dikkate alınarak sözleşmenin döviz kurundaki artış nedeniyle yeniden uyarlanması, aksi hâlde ihale sürecinin sonlandırılması ve anılan ihale nedeniyle sunmuş olduğu geçici teminat mektubunun iadesi yolundaki 23.02.2009 tarihli başvurusunun idarece zımnen reddedildiği, verilen süre içinde sözleşme imzalanmadığı gerekçesiyle 12.03.2009 tarih ve 205 sayılı olur'la davacının sunmuş olduğu 50.000 ABD Doları tutarındaki geçici teminatın irat kaydedildiği anlaşılmaktadır.

Aktarılan mevzuat hükümleri ile şartname düzenlemeleri bir arada değerlendirildiğinde, özelleştirme işlemine konu taşınmazlar için ihalenin yapıldığı tarih ile davacının sözleşmeyi imzalaması için davet edildiği tarih arasında ekonomik şartlar bakımından farklılıklar bulunduğu, dolar kurunda yükseliş meydana geldiği görölmekle birlikte, davacının ihale şartnamesinin düzenlemelerini kabul ederek, ABD Doları bazında oluşabilecek ekonomik verilerin her zaman değişebileceği riskini göze alarak, ihalede dolar bazında teklif sunduğu ve teklifi ile bağlı olduğu dikkate alındığında, üçüncü sırada en yüksek teklifi veren ve basiretli bir tacir gibi davranma yükümlölüğu bulunan davacının geçici teminatının iadesi istemiyle yaptığı başvurunun zımnen reddine ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Dava konusu işlemde hukuka aykırılık görölmediğinden, geçici teminatın yasal faiziyle birlikte tazmini isteminin de reddi gerektiği açıktır.

Açıklanan nedenlerle, davanın REDDİNE, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 320,70-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.800,00-TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 15 (on beş) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak

üzere, 31.03.2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

Üye

Üye